

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SELMECZ-BÉLABÁNYA SZ. KIR. VAROS-, A F. M. K. E. SELMECZBÁNYAI VALASZTMÁNYA- ÉS A MAGYAR TURISTA-EGYESÜLET SZITNYA-OSZTÁLYÁNAK HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hirdetések megállapodás szerint számítatnak.
Nyilttér díja soronként 20 fillér.

Felétős szerkesztő és lapfajladonos:
KUTI ISTVÁN.

Az expediciót s hirdetések illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők, hova az összes pénzküldemények is küldendők

Megjelen minden vasárnap.

Adókövetések.

A harmadosztályu kereseti adót a mult héten rótták ki Selmecbányán. Ez alkalomból időszerűnek tartjuk elmondani véleményünket ez adóztatásról általánosságban és az adókövetés munkájáról, annak eredményéről Selmecbányára vonatkozólag.

A III. osztályu kereseti adó egyike a legsúlyosabbaknak és legszeszélyesebbeknek. Gyárosok, kereskedők s a diplomájuk után élők fizetik ezt az egyenes állami adót, annak a becslésnek alapján, hogy mennyi évi jövedelme van az illető adófizetőnek. Az erkölestelenségre való serkentés szankcionálása ez az adótörvény, mert hiszen ha az illető fél őszintén bevallaná, mennyi évi jövedelme van, akkor a harmadik osztályu kereseti adó legalább négyszer annyit jövedelmezne az államnak, mint tényleg. Mert ugy áll a dolog, hogy a községi és egyéb adókat ezen egyenes állami adó arányában vetik ki s a hol például 50 százalék községi pótdadót kell fizetni, ott a 100 firt III. osztályu kereseti adóval megterheltek ember legalább 200 forintot fizet minden-

nemű adó és illetmény címén. Sajnos, többségben vannak az országban az olyan városok és községek, melyekben ötven százaléknál magasabb a községi adó, sőt vannak olyanok is, melyekben a 100 percents is túlhaladja. Látnivaló tehát, hogy az az állampolgár, a ki őszintén bevallja minden jövedelmét, oly súlyosan fizet meg a becsületességéért, hogy az nagy anyagi hátrányára van. Az állampolgár ha csak nem akarja, hogy tiszta jövedelmének husz-harminc százalékát adóba fizesse, kénytelen a ténylegesnél jóval kisebb jövedelmet bevallani, tehát csalni és hazudni, a törvényt kijátszani.

Ne csodálkozzunk tehát olyan nagyon, hogy lazulnak az erkölesök, hogy gyöngök a jellemek, mikor maga az állam kényszeríti a megélhetés gondjaival küzködő polgárokat, hogy ravasz fondorlatokkal játszák ki a törvényt, a mit ha nem tennének meg, anyagilag tönkre mennének.

S mindezek dacára, az eltagadott jövedelmek ellenére is szinte elviselhetetlen súlylyal nehezedik a polgárságra a harmad osztályu kereseti adó. Mert az adókövető

közegek valóságos detektív munkát fejtenek ki abban, hogy kinyomozzák a polgárság jövedelmi forrásait. S ezenfelül tapasztalhatjuk azt is, hogy az adókat évről-évre irtalmatlanul felszöfolják, nem törődve azzal, hogy megbírja-e ezt az illető adófizető vagy sem. Azt csak a legtrikább esetekben veszik figyelembe, hogy valakinek rosszabbak a kereseti viszonyai, mint voltak az előző adókövetés idején, megalázó könyörgés és hosszadalmas instanciázás kell hozzá, hogy valamieske adóleengedést tudjunk kieszközölni. De nemcsak ez a hátrány van meg, hanem az is, hogy a legtöbb ember, a ki a titakozni akar a javasolt adója ellen, kénytelen e célra fiskálist fogadni és fizetni, a ki az ügyvédi fufangjának és szónoki erejének teljes latbavetésével tud csak fele részére az adókövető bizottságtól valami engedést kicsikarni. Mert ezek az adókövető bizottságok dacára annak, hogy előkeik és tagjainak tulnyomó része helybeli, tehát a viszonyokkal ismerős polgárokból telik ki, ugy vannak dresszírozva, hogy mindmegannyi mint szigoru ítélőbíró áll ott az adódtárgyaláson. A kivetett adó elleni

Selmecbánya történetéből.

A kuruc idők.

— Irta: Richter Ede. —
XXII.

Igy például özv. Nemesné selmeci boltját egy éjszaka kirabolták. A nyomban megindított vizsgálat kiderítette, hogy Fröhlich Simon és Bohati Sándor katonatamburok követették el a betörést és rablást Köhler János polgár és a huszonnégyes tanács tagjának mostoha fia, Halba András és Anca nevű cselédje társaságában. Az elrabolt tárgyak nagyobb részét Halba András és a cselédleány Köhler pincéjében rejtették el és e miatt még maga Köhler is „erwürdiger Bürger und Virundzwanziger“ gyanuba került. A két tamburral gyorsan végzett a katonai bíróság és a Leutnant Auditor csakhamar értesítette a város tanácsát, hogy Fröhlich Simon és Bohati Sándor tamburok „haben Spiesrutten gelauffen“. Köhler János minden gyanúsítás dacára teljesen ártatlannak mondatott ki, ellenben mostoha fia Halba András, tekintettel igen fiatal korára (17 éves volt) és hogy ugy őt, mint az Anna esetédat a gonoszított elkövetésére a két katona csábította el, hat helyi börtönbüntetésre, Anca pedig a pelengérré („Pranger, Schandblokk, Fiedl“) való kikötésre ítételt. Halba András büntetését azután a kegyelmet kérő rokonság és baráti kör kérel-

mére a tanács három hétre szállította le, tekintettel főképpen arra is, hogy a lopott tárgyak nagyobb része megkerült és a többi kárt Köhler János Nemesnének készpénzben megtérítette. —

Sokat kellett a városi tanácsnak szenvednie a nemes és előkelő viselkedésű és gondolkodásan Hellenbach helyébe kinevezett Mayer főadminisztrator ur kövelelő fellépésétől. Ha a „contributio“-adóval csak rövid ideig is hátralekban volt a város, Mayer ur már katonai executioval fenyegette a bírót. —

Igy történt ez 1709. évi március havában is, a midőn 2000 renus forinttal volt a város hátralekban és Mayer uram felhívta de Langlet ezredesét és Selmec városi parancsnokot a katonai executióra.

De Langlet ezredes azonban ő felhívásnak nem tett eleget, sőt jóakaratulog figyelmeztette a bírót, hogy a tartozó 2000 firtot valamiképpen hozza össze a tanács . . . 6 várnai fog. A város tanácsa erre kiküldötte Clement aljegyzőt, Kharner, Kupka és Köhler huszonnégyeseket Hontmegye alispánjához, hogy a 2000 firtot Hontmegyétől kerjék, mely megye katonai ellátási repartírozás címén a városnak több mint két ezer firtal maradt tartozásában. A küldöttség járt is az alispánnal és ecsetelte előtte e város irtózatosan nyomoruságos állapotát („der armen Stadt er-

schrecklich jezig Elend“) kérve, hogy legalább ezer firtot adjon a vármegye mostan. Az alispán kijelentette, hogy ezer firt e célra már együtt is van, de e pénzre de Langlet ezredes tette rá a kezét és így az ezredes tudta nélkül ezten összeg a városnak ki nem fizelhető.

A mint a visszatért küldöttség ezt a bírónak megmondotta, Lemony bíró azonnal de Langlehez sietett, hogy a Hontvármegyében a város részére készen álló 1000 firtot oldja fel, hogy a város 2000 firtnyi adóhátralekát megfizethesse. — De Langlet kijelentette, hogy addig, míg tisztjei ninesnek kifizetve, az 1000 firtot át nem engedheti. A dolog tudni illik ugy állott, hogy a tisztek fizetéséhez Hontmegyének is hozzá kellett járulnia és miután a megye hátralekban maradt, az ezredes ezért tiltotta le a Selmec város számára készen tartott 1000 firtot. —

Ápril 5-én azután a vármegye is kifizette hátralekát és Selmec városa is hátralekban maradt adóját ugy, hogy a szigoru katonai executio elmaradt. —

Az ugyancsak ápril 5-én tartott tanácsülésben a bányamester segítséget kért a hevéreknél, kik, mint mondá, az éhségtől majd megdöglének. („Vor Elendt und Hunger baldt krepiren.“) A tanács erre felhívta a vagyonosabb bányapolgárokat, hogy a hevérek nyomorán enyhítsen, mert

